

ADVIES

27 mei 2010

**Erkenningsaanvraag vzw Passiefhuis-Platform als
gewestelijk thematische vereniging**

2010|30

Inhoud

Krachtlijnen.....	3
Inleiding	4
Adviestekst	5
1. Situering.....	5
2. Algemene bemerkingen.....	7
3. Specifieke bemerkingen	9
4. Besluit	10

Krachtlijnen

De vzw Passiefhuis-Platform heeft de diffusie en transfer van kennis en onderzoeksresultaten voor de realisatie van gebouwen met een zeer laag energieverbruik tot hoofddoel om zo de belasting op het milieu te verkleinen. De vzw diende dit jaar een tweede aanvraag in om erkend te worden als een gewestelijk thematische vereniging. De aanvraag handelt over de werkingsjaren 2008 en 2009.

Omdat de vereniging voldoet aan de vereisten van zowel het Erkenningendecreet als het Erkenningenbesluit, adviseert de Vlaamse administratie positief over de erkenningsaanvraag ondanks enkele bemerkingen omtrent de boekhouding en de aanwezigheden op de Raad van Bestuur. De Minaraad deelt deze mening en vraagt de Vlaamse minister van Leefmilieu en Natuur om de negatieve beoordeling over het eerste in 2009 ingediende dossier te herzien. Omdat de vzw waardevol werk levert dat in hoofdzaak gericht is op een positieve milieu-impact, gaat de Minaraad ervan uit dat de vereniging wel onder de toepassing kan vallen van het subsidiestelsel van de milieuverenigingen.

In de marge van dit advies vraagt de Raad meer transparantie en verduidelijking over de wijze waarop de Vlaamse administratie de erkenningsvoorwaarden interpreteert en toepast.

Inleiding

De Minaraad ontving op 5 mei 2010 een adviesvraag van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie over de aanvraag tot erkenning van de vzw Passiefhuis-Platform als gewestelijk thematische vereniging.

De erkenning wordt aangevraagd in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot vaststelling van de bijzondere regelingen inzake de erkenning en subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen (hierna: "Erkenningenbesluit"). De adviesvraag maakt melding van een adviestermijn van 1 maand.

De adviesbundel omvat de integrale erkenningsaanvraag van de vzw Passiefhuis-Platform en de beoordeling van de erkenningsvoorwaarden door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieu-integratie en subsidiëringen.

Een voorontwerpadvies werd besproken in een door het Dagelijks Bestuur *ad hoc* samengestelde Erkenningscommissie, op 21 mei 2010.

Het advies werd unaniem goedgekeurd.

Walter Roggeman

voorzitter Minaraad

Adviestekst

1. Situering

- [1] **Tweede erkenningsaanvraag.** Het Erkenningenbesluit voor milieu- en natuurverenigingen voorziet subsidies voor "gewestelijke koepels", "gewestelijke ledenverenigingen", "gewestelijke thematische verenigingen", "regionale verenigingen" en "streekverenigingen".

De vzw Passieffhuis-Platform heeft de diffusie en transfer van kennis en onderzoeksresultaten voor de realisatie van gebouwen met een zeer laag energieverbruik tot hoofddoel om zo de belasting op het milieu te verkleinen. De vzw diende dit jaar een tweede aanvraag in om erkend te worden als een gewestelijk thematische vereniging. De aanvraag handelt over de werkingsjaren 2008 en 2009.

Een gewestelijke thematische vereniging is een vereniging die uitsluitend het beschermen van het leefmilieu en/of het natuurbehoud tot doel heeft en zich inzet voor deelaspecten van leefmilieu en natuurbehoud en gericht is op attitude- en gedragsverandering.

In 2009 vroeg de vzw al een eerste maal de erkenning als gewestelijke thematische vereniging aan. Het dossier had betrekking op de werkingsjaren 2007 en 2008. Zowel de Vlaamse administratie als de Minaraad formuleerden toen een positief advies¹, maar de toenmalige bevoegde minister noch haar opvolger deden vorig jaar nog een uitspraak over de erkenning.

- [2] **Procedure.** De procedure staat beschreven in artikel 2 van het Erkenningenbesluit. De administratie legt de aangepaste erkenningsaanvraag en de ontwerpbeoordeling ter advisering voor aan de Minaraad. De Minaraad moet adviseren binnen de maand. Na ontvangst van het advies heeft de administratie 14 dagen tijd om een beoordeling te bezorgen aan de minister. Als de Minaraad in zijn advies opmerkingen formuleert of suggesties doet, motiveert de administratie in zijn beoordeling waarom hij al dan niet rekening mee gehouden heeft met die bemerkingen. De bevoegde minister neemt een beslissing over de erkenningsaanvraag (en de daarvoor noodzakelijke kredietaanpassing in de begroting van het komende jaar) binnen de maand na ontvangst van het advies en van de beoordeling over de erkenningsaanvraag.

- [3] **Algemene erkenningsvoorwaarden.** Om erkend te worden moet elke vereniging, ongeacht het type, voldoen aan:

1. Algemene voorwaarden opgenomen in het decreet van 29 april 1991 (art.11 §3):

1.1 Opgericht zijn op particulier initiatief in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk of een instelling van openbaar nut, met zetel in het Vlaamse Gewest of in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en met uitsluitend als doelstelling het leefmilieu of het natuurbehoud.

¹ Advies van 29 mei 2009 over de erkenningsaanvragen van de vzw Natuurpunt Brugs Ommeland als regionale vereniging en van de vzw Passieffhuis - Platform als gewestelijke thematische vereniging. Minaraad, 2009|21.

1.2 Een boekhouding voeren die derwijze is opgevat dat de financiële controle in verband met de aanwending van de subsidies mogelijk is. De Vlaamse Regering kan ter zake een boekhoudingplan en bijzondere regels betreffende de boekhouding opleggen.

1.3 Jaarlijks een door het bevoegd orgaan goedgekeurde begroting, de rekeningen van het vorige jaar met de nodige verantwoordingsstukken, alsmede een verslag met betrekking tot de georganiseerde activiteiten voorleggen.

1.4 De controle door de ambtenaren van de bevoegde diensten van de Vlaamse Regering, zowel op de werking als op de boekhouding, zo nodig ter plaatse, aanvaarden.

1.5 De burgerrechtelijke aansprakelijkheid die krachtens de artikelen 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek aan de organisatie en haar medewerkers kan ten laste worden gelegd, door de verzekering laten dekken, waarvan de regels door de Vlaamse Regering worden bepaald.

1.6 Voldoen aan de door de Vlaamse Regering vastgestelde activiteitsnormen. Het zijn deze normen die uitgewerkt worden in het Erkenningenbesluit van 10 oktober 2003.

2. Algemene voorwaarden opgenomen in het Erkenningenbesluit (art.5):

2.1 Een publicatie uitgeven over milieu en natuur met een hoofdzakelijk sensibiliserende, vormende, wetenschappelijke en/of beleidsgerichte inhoud.

2.2 Actief zijn over het hele omschreven werkingsgebied, wat blijkt uit het spreidingsgebied van haar activiteiten en van de uitgegeven publicatie.

2.3 De werving van de leden en/of ledenverenigingen of de werking is in principe en in hoofdzaak in het Vlaamse Gewest en/of onder de Vlamingen en de Vlaamse verenigingen woonachtig of gevestigd in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

2.4 Beschikken over een bestendig secretariaat dat toegankelijk is voor het publiek.

2.5 Jaarlijks een algemene vergadering organiseren waaraan alle leden of lidverenigingen kunnen deelnemen of waarvoor ze stemgerechtigde leden kunnen afvaardigen.

2.6 Gedurende twee werkingsjaren voorafgaand aan het jaar waarin de erkenningsaanvraag wordt ingediend voldoen aan de algemene en toepasselijke specifieke erkenningsvoorwaarden.

[4] Specifieke erkenningsvoorwaarden voor een gewestelijke thematische vereniging. Om erkend te worden moet een subsidieerbare gewestelijke thematische vereniging, op grond van het Erkenningenbesluit, eveneens voldoen aan negen specifieke voorwaarden, en dit gedurende twee jaar vóór de aanvraag (artikel 5, 6°, en artikel 8):

1° De vereniging is gericht op permanente activiteiten inzake onderzoek, educatie en/of sensibilisatie, of op de ontwikkeling van methodieken inzake participatie en

innovatieve methodes.

2° De vereniging bakent haar thematische werking af op basis van het DPSIR-model², zoals gevoegd als bijlage 1 bij het besluit. Ze legt daarbij een duidelijk aantoonbare link tussen de verenigingsactiviteiten en expliciete elementen van milieu- en natuurbeleid.

3° De vereniging is actief in de vijf provincies van het Vlaamse Gewest, wat blijkt uit de spreiding van haar activiteiten en publicaties.

4° Het secretariaat van de vereniging is gedurende minstens 17 uren per week bemand en toegankelijk. Wanneer ze twee personeelsleden gesubsidieerd krijgt, bedraagt dit 35 uren.

5° De door de algemene vergadering van de vereniging gemandateerde bestuursorganen komen minstens zesmaal per jaar samen, wat blijkt uit de uitnodiging, het verslag en de ondertekende aanwezigheidslijst.

6° De vereniging organiseert jaarlijks minstens één gewestelijke activiteit rond een thema van natuur- of milieubeleid, waarop tenminste 50 deelnemers aanwezig zijn, wat blijkt uit een door de deelnemers ondertekende aanwezigheidslijst. Ze maakt een verslag van deze bijeenkomst.

7° De vereniging organiseert jaarlijks minstens zes vormingsactiviteiten of studiebijeenkomsten van enige omvang, waarop minstens vijftien deelnemers aanwezig zijn, wat blijkt uit een door de deelnemers ondertekende aanwezigheidslijst. Ze maakt een verslag van deze bijeenkomsten.

8° De vereniging realiseert jaarlijks vier publicaties of methodieken over haar inhoudelijk thematische werkdomein en stelt deze voor aan een welomlijnde doelgroep.

9° Ze beschikt over een website die regelmatig wordt geactualiseerd.

2. Algemene bemerkingen

[5] **Er bestaat reeds een negatieve ministeriële beslissing.** De Minaraad vernam van de betrokken vereniging dat de Vlaamse minister van Leefmilieu en Natuur op 10 mei 2010 een beslissing genomen heeft over de in 2009 ingediende, gelijkaardige en tot dusverre onbesliste erkenningsaanvraag van deze vereniging (zie par. 1). De minister zou de erkenningsaanvraag negatief beoordeeld hebben, vanuit de redenering dat ondersteuning van een vereniging die instaat voor de bevordering van passiefhuizen niet tot haar bevoegdheden zou behoren, maar wel tot die van de Vlaamse minister van Energie.

Vermits de Minaraad dit gegeven op informele manier vernomen heeft, houdt de Minaraad daar verder procedureel geen rekening mee. Wel wordt er hierna ingegaan op het op die manier aangebrachte kritische punt, met name of het hier wel gaat om een milieuvereniging in de zin van artikel 11, §3 van het in het decreet van 29 april 1991 ("*... met uitsluitend als doelstelling het leefmilieu of het natuurbehoud*") dan wel om een "energievereniging"?

² "*Drivers, Pressure, State, Impact, Response*" of de volledige cyclus van een milieuproblematiek.

Uit het ingediende erkenningsdossier brengt de Minaraad in dit verband volgende elementen aan:

- Artikel 3, eerste lid, van de statuten bepaalt: *"De vereniging heeft tot doel de diffusie en transfer van kennis en onderzoeksresultaten in het domein van de technologie en diensten voor de realisatie van gebouwen met een zeer laag energiegebruik, ten einde de belasting op het milieu te verkleinen"*. Het betreft dus hoofdzakelijk een doelstelling inzake de energieaspecten van bouwtechnologie, maar wel met een beter milieu als doelstelling. In zijn advies van 29 mei 2009 leidde de rechtsvoorganger van de S.A.R. Minaraad hieruit af, op basis van het advies van de administratie, dat de vereniging voldeed aan de voorwaarde.
- Wat de afbakening van haar werking op basis van het DPSIR-model betreft, valt te noteren dat de vereniging zich toespitst tot één schakel in dit model, met name de reductie van de P (*"pressure"*) door de promotie van energiezuinig bouwen in relatie tot verschillende doelgroepen of types gebouwen. Voor het overige wordt gesteld: *"De drijvende krachten bij dit alles zijn de hogere energieprijzen, het publiek en politiek besef dat energie-efficiëntie belangrijk is en het publiek en politiek besef van de klimaatverandering. Hierbij wil men komen tot een significante daling van de CO₂-uitstoot, een significante daling in het gebruik van fossiele brandstoffen en tot gezondere woningen."* Dit betekent: de overige schakels (DSIR in de DPSIR) worden door de vereniging niet als voorwerp van de werking, maar slechts als omgevingsfactoren ervan ervaren, of nog: niet de volledige DPSIR-keten van het energie-/klimaatthema wordt actief bestreken door de thematische vereniging, maar wel één schakel ervan.
- De leden van de raad van bestuur van de vereniging zijn deels natuurlijke personen als zodanig, maar deels ook representanten voor organisaties in verband met de energieaspecten van bouwtechnologie, en dit van het type v.z.w., n.v., c.b.v.a. en b.v.b.a. Dat suggereert minstens dat het hier gaat om een ongebruikelijke vereniging binnen de context van de milieu- en natuurverenigingen.

Om die redenen vindt de Minaraad het standpunt, als zou deze vereniging geen milieuvereniging in de strikte zin van het woord zijn, even plausibel als het andere standpunt. Omdat deze vereniging evenwel waardevol werk levert dat in hoofdzaak gericht is op een positieve milieu-impact, gaat de Minaraad er van uit dat de vereniging wel onder de toepassing kan vallen van het subsidiestelsel van de milieuverenigingen.

[6] Ontwerpbeoordeling administratie. De Minaraad stelt vast dat het evaluatiedossier van de administratie uitvoerig ingaat op de algemene en specifieke voorwaarden. De Minaraad drukt in het algemeen zijn waardering uit voor het gestructureerde evaluatieverslag dat opgesteld werd door de administratie.

De Raad stelt evenwel vast dat de administratie voor de beoordeling op een aantal erkenningsvoorwaarden soms interpretaties hanteert die niet onmiddellijk afleidbaar zijn uit het besluit en die soms de indruk wekken van bijkomende criteria en/of dwingende aanbevelingen (zie Hoofdstuk 3 – Specifieke bemerkingen). Dit leidt in de eerste plaats tot minder transparantie over de toepassing van de erkenningsvoorwaarden, en, in een aantal gevallen, tot een onnodige, onduidelijke of onverwachte verstrenging ervan.

[7] Aanbevelingen toekomstige werking. De Raad stelt ook vast dat de administratie in zijn advies diverse aandachtspunten formuleert die ze aan de

vereniging zal meedelen. Soms wordt expliciet vermeld dat het over aanbevelingen voor de toekomstige werking gaat. De Raad gaat ervan uit dat alle aanbevelingen ten aanzien van de toekomstige werking gelden zodra de vereniging effectief erkend is en dat er dus bij de beoordeling van de erkenningsaanvraag nog geen rekening mee werd gehouden. De Raad suggereert om hierbij een onderscheid te maken tussen de aandachtspunten die van kwalitatieve aard zijn en de aandachtspunten die op zich een beoordelingscriterium vormen tot het bekomen van subsidie.

- [8] **Voldoende financiële middelen.** Alvorens in te gaan op de diverse voorwaarden herhaalt de Raad zijn algemene vraag om aandacht voor de nodige financiële middelen. Voldoende financiële middelen zijn nodig opdat nieuwe erkenningen niet ten koste zouden gaan van de financiering van bestaande erkende milieu- en natuurverenigingen.

3. Specifieke bemerkingen

- [9] **Algemene erkenningsvoorwaarden uit het Erkenningendecreet.** De vzw Passiefhuis-Platform voldoet aan de algemene erkenningsvoorwaarden die in het decreet van 29 april 1991 vermeld worden. Niettemin voegt de administratie een voorwaarde toe aan het positieve advies over de boekhouding. De saldibalans 2009 moet goedgekeurd worden op de algemene vergadering van 25 mei 2010. Bovendien vraagt het departement LNE om in het verslag van de algemene vergadering heel duidelijk te vermelden dat de begroting 2010 goedgekeurd werd.

Aansluitend op de doelstellingen van de vereniging beveelt de administratie ook aan om het assisteren in de identificatie en formulering van projecten binnen het domein van de technologische innovatie van gebouwen met een zeer laag energieverbruik niet te beperken tot de stemgerechtigde leden.

De Minaraad schaart zich achter het oordeel van de administratie mits aan de vermelde boekhoudkundige voorwaarde voldaan wordt.

- [10] **Algemene erkenningsvoorwaarden uit het Erkenningenbesluit.** Het Erkenningenbesluit van 10 oktober 2003 stelt dat de vereniging al twee jaar moet voldoen aan de algemene en specifieke erkenningsvoorwaarden. Uit het besluit van de administratie blijkt dat dit het geval is. De Minaraad deelt deze visie.
- [11] **Specifieke erkenningsvoorwaarden uit het Erkenningenbesluit.** Bij de specifieke erkenningsvoorwaarden voor gewestelijke ledenverenigingen formuleert de administratie de volgende bemerkingen:

1° Het aantal bestuursvergaderingen van de Raad van Bestuur voldeed volgens de administratie aan de minimumnorm. Maar de aanwezigheid van de leden van de Raad van Bestuur kan, zo stelt de administratie vast, niet gestaafd worden met ondertekende aanwezigheidslijsten omdat die niet bestaan.

2° Het aantal vormingsactiviteiten voldeed volgens de administratie aan de verwachtingen. Maar verschillende activiteiten werden niet weerhouden omdat ook daar handgetekende deelnemerslijsten ontbraken. De administratie wijst de vzw Passiefhuis-Platform op de noodzakelijkheid daarvan.

3° Het secretariaat van de vzw is, zo stelt de administratie vast, 35 uren per week open en voldoet aldus aan de voorwaarde. Niettemin beveelt de administratie aan

om naast het betalende nummer van de advieslijn ook het gewone telefoonnummer te vermelden.

[12] Visie Minaraad. Van de drie bemerkingen die de administratie maakt bij de specifieke erkenningsvoorwaarden, weerhoudt de Minaraad enkel deze die slaat op het ontbreken van de aanwezigheidslijsten bij vergaderingen van de Raad van Bestuur. In het geval van andere verenigingen besluit de administratie soms dat er niet erkend kan worden in het geval men het quorum niet behaalt bij bestuursvergaderingen – om consistent te zijn kan men dan ook bij de beoordeling van deze erkenningsaanvraag niet voorbijgaan aan het feit dat de aanwezigheidslijsten lijken te ontbreken.

Bij de overige punten (2° en 3°) verwijst de Minaraad naar zijn algemene opmerkingen in [5] en [6] over het opleggen van bijkomende interpretaties voor erkenningsvoorwaarden door de administratie en over de aanbevelingen voor de toekomstige werking.

4. Besluit

[13] Positief advies. Het departement LNE is van oordeel dat de werking van de vzw Passiefhuis-Platform voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, mits, in de komende werkingsjaren, rekening gehouden wordt met de geformuleerde aandachtspunten in dit en in het vorige advies. De Minaraad kan daarom instemmen met het voorwaardelijk positieve advies van de administratie.